

Učni scenarij: Promet skozi barvne filtre

UČNI SCENARIJ	
Naslov	Promet skozi barvne filtre
Ključne besede	barve, filtri, opazovanje, promet, semafor, svetloba, varnost, zaznavanje
Povzetek	Dejavnost temelji na raziskovanju sveta skozi barvne filtre in povezovanju opažanj s prometom. Otroci preko opazovanja prometnih slik, predmetov in okolice skozi barvne folije ugotavljajo, kako se lahko videz predmetov spremeni. Spoznavajo pomen pravih barv pri semaforjih, prometnih znakih, opozorilih in vozilih. Skozi igro, raziskovanje in ustvarjanje razvijajo razumevanje, da informacije niso vedno takšne, kot jih vidimo na prvi pogled. Dejavnost spodbuja kritično razmišljanje, varnostno ravnanje, opazovanje, sodelovanje in raziskovalni pristop.
Vzgojitelj/-ica	Marija Habjan
Vrtec	Vrtec Škofja Loka
Starost otrok	4–7 let
Trajanje	4 x po 20 minut
Področje	Temeljna znanja RIN
Tema Ustrezno označite eno ali več temeljnih znanj RIN.	☒ Računalniški sistemi – naprave, strojna in programska oprema, odpravljanje težav; ☒ Podatki in analiza – zbiranje, shranjevanje, prikazovanje in preoblikovanje, sklepanje in modeliranje; ☐ Algoritmi in programiranje – algoritmi, spremenljivke, nadzor, modularnost, razvoj programov; ☒ Omrežja in internet – omrežne komunikacije in organizacija, kibernetska varnost; ☒ Učinki računalništva in informatike – kultura, socialne interakcije, varnost, zakonodaja, etika.
Področje po kurikulumu za vrtce Vpišite primarno področje.	Narava
Medpodročno povezovanje Vpišite morebitno področje/-a, s katerim se dejavnost povezuje.	Družba, umetnost, jezik, gibanje

Cilj/-i področja dejavnosti Vpišite cilj/-e iz kurikulumu za vrtce.	• Vzgojiteljica otrokom omogoča, da raziskujejo pojave, snovi, prostor, svetlobo in spremembe v okolju. • Vzgojiteljica otrokom omogoča, da opazujejo, primerjajo, napovedujejo in preverjajo svoja predvidevanja. • Vzgojiteljica otrokom omogoča, da odkrivajo povezave med vzroki in posledicami ter spremembami v okolju.
Konkretni cilji Opredelite konkretne cilje dejavnosti.	• Otrok opazuje prometne slike skozi barvne filtre in primerja spremembe. • Otrok spozna pomen pravih barv pri semaforju in prometnih znakih. • Otrok ugotavlja, da je lahko slika drugačna od resničnosti. • Otrok razvija kritično razmišljanje: kaj je prav, kaj je narobe, kaj je varno. • Otrok sodeluje pri skupinskem raziskovanju. • Otrok izdelava svoj filter za opazovanje predmetov in okolice.
Didaktični pristop/-i Projektno učenje, problemsko učenje, izkustveno učenje, sodelovalno učenje, drugo (navedite).	1. Izkustveno učenje: Otrok sam preizkuša filtre in opazuje spremembe. 2. Raziskovalno učenje: Otrok postavlja hipoteze in preverja ugotovitve. 3. Problemsko učenje: Otrok rešuje prometne zmede zaradi napačnih barv. 4. Sodelovalno učenje: Otrok sodeluje v paru ali skupini. 5. Aktivno učenje: Otrok ustvarja, razlaga, preverja.
Didaktična sredstva in pripomočki Didaktična sredstva in pripomočki, oprema in/ali materiali za izvedbo učnega scenarija.	• rdeče, rumene, modre, zelene prosojne folije, • okvirčki iz kartona (avto, semafor, prometni znak), • slike prometa z napačnimi barvami, • prava prometna fotografija, • svetlobna kocka, • vozila, prometni znaki, • folija za plastificiranje, • alkoholni markerji, • lepilo, • škarje, • barvice

Opis dejavnosti

Opredelite predvidene korake dejavnosti.

1. Otroci prejmejo skrivnostni paket Rinko Pasavčka. V njem so barvni filtri, pismo in slika zmede v prometu.
2. Vzgojiteljica prebere pismo: v Rinko mestu so se pomešale barve semaforjev, prometnih znakov in vozil, zato je nastala velika zmeda ...
3. Otroci opazujejo sliko zmede ter iščejo napake: moder znak STOP, napačne barve semaforja, nenavadne barve vozil, neresnične barve okolja.
4. Vzgojiteljica otrokom predstavi zeleni barvni filter. Otroci najprej opazujejo različne barvne avtomobilčke in predvidevajo, kakšne barve bodo avtomobili skozi zeleni filter. Svoja predvidevanja pobarvajo.
5. Otroci nato skozi zeleni filter pogledajo avtomobilčke in opazujejo dejansko stanje. Primerjajo svoja predvidevanja z rezultatom ter ugotavljajo, katere barve so se spremenile, potemnile, izginile ali postale bolj vidne.
6. Dejavnost nato ponovimo še z rdečim, rumenim in modrim filtrom. Otroci primerjajo razlike med posameznimi filtri in ugotavljajo, kako različne barve vplivajo na zaznavanje predmetov.
7. Otroci skozi filtre opazujejo še prometne slike, znake, semaforje in okolico igralnice, zunanjega prostora ter razmišljajo:
»Kaj vidimo drugače?«
»Kaj težje opazimo?«
»Zakaj morajo biti prometne barve jasne in pravilne?«
8. Skupaj razmišljajo:
»Zakaj mora biti znak STOP rdeč?«
»Zakaj je zelena barva znak za vožnjo?«
»Kaj bi bilo nevarno, če bi bile vse barve napačne?«
9. Otroci izdelajo svoje filtre (semafor, avto, prometni znak) iz kartona in barvne folije.
10. Na svetlobni kocki preizkušajo mešanje filtrov in opazujejo nastanek novih barv.
11. Izdelane filtre obesijo na drevo, ograjo ali v igralnici za otroke sosednje igralnice in druge otroke.
12. Zaključni pogovor:
»Kaj smo se naučili?«
»Kaj je bilo najbolj zanimivo?«
»Kako nam barve pomagajo v prometu?«
»Ali je vedno vse tako, kot vidimo na prvi pogled?«

Dejavnosti v koticu	Gibalni koticek - prometni RINKO poligon, otrok vozi po pravilih izrisane poti (barvne pusccice). Knjizni koticek - knjige o prometu. Druzabni koticek - spomin Pasavcek v prometu. Ustvarjalni koticek - izdelava barvnih filtrov. Namizni koticek - razvrscanje prevoznih sredstev glede na kopno – voda – zrak. Gozdni koticek - igra s prevoznimi sredstvi in senzornim materialom (pesek = cesta (vozila), voda = plovila, vata = nebo (zracni promet)). Svetlobna kocka - igra z razlicnim materialom, sredstvi ob svetlobni kocki.
----------------------------	--

Refleksija otrok

- Kaj so se naučili, spoznali?
- Kaj jim je bilo všeč?
- Kako so se počutili?

Otroci so bili že ob prihodu skrivnostnega paketa Rinko Pasavčka zelo navdušeni, radovedni in v pričakovanju, kaj se bo v njem skrivalo. Z velikim zanimanjem so spremljali uvod dejavnosti ter nestrpnost čakali nadaljnje raziskovanje. Paket je predstavljal močno motivacijsko izhodišče, ki je otroke takoj pritegnilo k sodelovanju.

Ob opazovanju slike prometne zmede so otroci hitro zaznali številne napake, kot so napačne barve semaforjev, moder znak STOP, nenavadne barve okolice in vozil. Večina otrok je takoj razumela, da bi takšne spremembe lahko povzročile nevarnost oziroma pravo katastrofo v prometu. Spontano so opozarjali, da mora biti znak STOP rdeč, da avtomobili ne vedo, kam, če je zelena napačna, in da bi bilo vse skupaj zelo nevarno.

Izdelani prometni filtri so jih zelo pritegnili. Z veseljem so jih uporabljali pri opazovanju slik, predmetov in okolice. Predvidevanja, kakšne barve bodo avtomobili skozi posamezen filter, so bila zelo različna. Starejši otroci so posamezna predvidevanja že povezovali z mešanjem barv, vendar sta to samostojno jasno izrazila predvsem dva otroka. Večina ostalih otrok je svoje odgovore podajala bolj na podlagi ugibanja ali osebnega občutka.

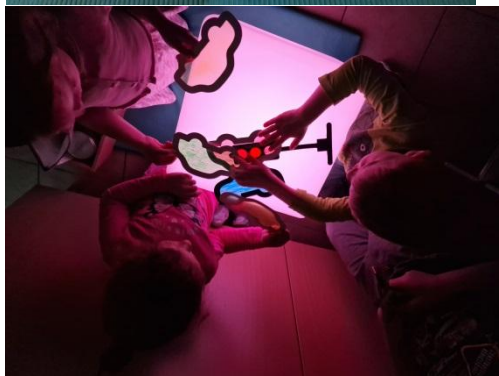
Pri uporabi filtrov smo opazili tudi nekaj težav. Najbolj jasno sta delovala rumeni in rdeči filter, medtem ko sta bila modri in zeleni manj izrazita, zato so otroci pri teh barvah težje opazovali spremembe. Kljub temu jih to ni odvrnilo od raziskovanja, temveč je spodbudilo dodatna vprašanja in primerjanja.

Posebej navdušeni so bili nad samostojno izdelavo filtrov ter nad raziskovanjem na svetlobni kocki. Tam so preizkušali mešanje barv, prekrivanje folij in opazovali nastanek novih odtenkov. Svetlobna kocka je otroke tako pritegnila, da so se z njo igrali ne le v tednu dejavnosti, temveč tudi v naslednjem tednu. Vsak otrok je izdelal svoj filter, kar je povečalo občutek uspešnosti, pripadnosti in ponosa na lasten izdelek.

Dejavnost smo razširili tudi v zunanje okolje, otroci so skozi filtre opazovali igrišče, cesto, avtomobile, drevesa in nebo. To jim je omogočilo prenos raziskovanja v realno življenje. Zadnji dan smo dejavnost predstavili tudi sosednji skupini Ježki. Skupno raziskovanje je bilo prijetno in povezovalno. Tudi mlajši otroci so bili nad opazovanjem skozi filtre zelo navdušeni ter so z zanimanjem sodelovali pri raziskovanju. Celoten teden je potekal v ustvarjalnem, raziskovalnem in zelo spodbudnem vzdušju.

Refleksija vzgojitelja - Izpostavite pozitivne vidike izvedene dejavnosti. - Izpostavite morebitne pomanjkljivosti izvedene dejavnosti. - Kaj bi lahko izboljšali oz. spremenili in kako?	Dejavnost Promet skozi barvne filtre ocenjujem kot zelo uspešno, zanimivo in za otroke izredno motivacijsko. Uvod s skrivnostnim paketom Rinko Pasavčka je pri otrocih vzbudil veliko radovednosti in pričakovanja, zato so bili od začetka aktivno vključeni v dogajanje. Kot posebej uspešno ocenjujem povezovanje prometne vzgoje, raziskovanja svetlobe in barv ter RINKO vsebin. Otroci so hitro razumeli, da napačne barve semaforjev in prometnih znakov lahko povzročijo nevarnost v prometu. Ob tem so razvijali kritično mišljenje, opazovanje in sposobnost presojanja, kaj je pravilno in kaj napačno. Velika prednost dejavnosti je bila njena izkustvena narava. Otroci so sami raziskovali, preizkušali filtre, primerjali rezultate ter preverjali svoja predvidevanja. Pri tem so se pokazale razlike med starejšimi in mlajšimi otroki – starejši so že povezovali mešanje barv, mlajši pa so večinoma ugibali, kar je razvojno pričakovano. Kot manj uspešen vidik bi izpostavila kakovost nekaterih filtrov. Rumeni in rdeči filter sta delovala bolje, medtem ko sta bila modri in zeleni manj izrazita, zato so bile spremembe manj opazne. V prihodnje bi izbrala kakovostnejše materiale. Posebej navdušujoča je bila svetlobna kocka, saj so se otroci k njej vračali tudi po koncu tedna dejavnosti. Prav tako se je kot zelo dragoceno pokazalo raziskovanje v zunanjem okolju ter zaključna predstavitev filtrov skupini Ježki. Dejavnost je dosegla zastavljene cilje. Otroci so razvijali raziskovalne spretnosti, prometno varnost, sodelovanje ter razumevanje, da stvari niso vedno takšne, kot jih vidimo na prvi pogled.
Spremljanje napredka otrok	Opazujemo: ali otrok prepozna prometne napake, ali razume pomen barv semaforja, ali sodeluje v raziskovanju, ali opiše opažanja, ali samostojno uporablja filter.

Fotografije, izdelki

Viri in literatura Spletne povezave do gradiv ali navedba vira ali literature.	Kurikulum za vrtce. (2025). Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Sektor-za-predskolsko-vzgojo/Dokumenti-smernice/KURIKULUM-ZA-VRTCE-2025.pdf
Priloge	/

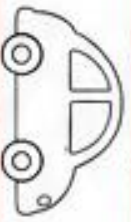

RDEČI FILTER

Poglej skozi rdeči filter in ugotovi, kaj se bo zgodilo.

Rdeča luč
se vidi močno!

PREDMET	PREDVIDEVANJE Kaj misliš, da se bo zgodilo?	DEJANSKO STANJE – REZULTAT Poglej skozi rdeči filter. Kaj se je res zgodilo?
		
		
		
		
		
		

ZELENI FILTER

Poglej skozi zeleni filter in ugotovi, kaj se bo zgodilo.

Zelena
nas umirja!

PREDMET	PREDVIDEVANJE Kaj misliš, da se bo zgodilo?	DEJANSKO STANJE – REZULTAT Poglej skozi zeleni filter. Kaj se je res zgodilo?

RUMENI FILTER

Poglej skozi rumeni filter in ugotovi, kaj se bo zgodilo.

Rumena luč
posveti sveti

PREDMET	PREDVIDEVANJE Kaj misliš, da se bo zgodilo?	DEJANSKO STANJE – REZULTAT Poglej skozi rumeni filter. Kaj se je res zgodilo?
		
		
		
		
		
		

MODRI FILTER

Poglej skozi moder filter in ugotovi, kaj se bo zgodilo.

Modra naredi
vse mirno!

PREDMET	PREDVIDEVANJE Kaj misliš, da se bo zgodilo?	DEJANSKO STANJE – REZULTAT Poglej skozi moder filter. Kaj se je res zgodilo?

